

VASÁRNAP

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS MEZŐGAZDASÁGI HETILAP

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
BUDAPEST, V., BATHORY-UTCA 24. SZÁM.
(„Falv” Magyar Gazda és Földműves Szövetség.)
Telefon: 11-55-62.
Postatakarékpénztári csekk számla száma: 25.153.

MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP

Előfizetési díjak a m. kdr. földművelésügyi miniszter által időnként kiadott „Rádiós gazdasági előadások” című füzetekkel együtt: egész évre 4, félévre 2, negyedévre 1 P.

Intézményeknek és jogi személyeknek egy évre 20 P.

Budapest, 1940.

XXI. évfolyam, 30. szám.

Julius hó 28.

Megkezdődött a délkelet-európai kérdések rendezése

Bolgár, román, szlovák kormányférfiak Salzburgba utaztak Ribbentrop meghívására

Anglia visszautasította Hitler békeajánlatát

Julius 19-ike emlékezetes napja marad a világtörténelemnek.

Hitler vezér és kancellár ezen a napon utolsó békefelhívást intézett Angliához.

Megismételte azt, amit a lengyelországi hadművelet után is megkísérelt, hogy jobb belátásra bírja a háború folytatásának erőltetőit. A két felhívás között azonban sok esemény történt s a világ s főleg Európa sora lényegesen megváltozott. A norvégiai meglepetések, a skageraki kudarcok, Dánia, Luxemburg, Hollandia, Belgium megszállása, a francia fegyverletétel, Olaszország győzelmes hadbaszállása alaposan megváltoztatták a hadihelyzetet. Hitler vezér és kancellár méltán hangsúlyozhatta, hogy nem mint legyőzött, hanem mint győztes teszi meg ajánlatát. Egyben pedig figyelmeztette, hogy nem lát semmiféle alapot a háború folytatására. S figyelmeztette a brit vezető köröket, hogy

széthull az angol világbirodalom, ha tovább folyik a háború.

A válasz erre a felhívásra is elutasító volt. Churchill nem személyesen válaszolt a felhívásra, hanem az angol külügyminiszter felett. A végsőkig való elszántságot hangoztatta. A német és olasz lapok pedig a fokozódó támadásokat jelentik be.

A nagy sorstragédia utolsó felvonásához érkezett. Most már a főszereplő, az ágyú a szó.

Magyar szempontból elsőrendűen fontos esemény, hogy

a román miniszterelnök és külügyminiszter a német birodalmi kormány meghívására Salzburgba utazott, közbe pedig odaértek a bolgár és szlovák kormányok képviselői is.

A találkozóról Berlinben a sajtó képviselői előtt kijelentették, hogy ezzel az általános törekvéssel függ össze, hogy a délkelet-európai viszonyokat a béke szellemében rendezzék és megszilárdítsák.

Erre szükség is van, mert közfudomásu, hogy

az erdélyi magyarság helyzete egyre veszedelmesebbé és türelhetlenebbé válik a romániai átalakulásban,

ami a magyar és román helyzetet érthetően feszültté teszi.

Az elmúlt hét főbb eseményeit az alábbiakban közöljük.

Julius 18. A német légihaderő kéréseketlenül és eredményesen folytatja Anglia elleni támadásait. Az olasz repülők bombatámadása a világ legnagyobb tüzvészét okozta a haifai angol benzintartályokban. Franco spanyol államfő beszédében kijelentette, hogy a spanyol nép követelést támaszt Gibraltárra és az afrikai hódításokra. Amerikai lapok szerint

a tengelyhatalmak Spanyolországnak és Magyarországnak az új Európa kialakulásában különleges szerepet szánnak.

Julius 19. Hitler vezér és kancellár utolsó békefelhívást intézett Angliához. Hangsúlyozta, hogy

nem mint legyőzött, hanem mint győztes teszi meg ajánlatát. Nem lát alapot a háború folytatására.

Ha a harc tovább folyik, széthull az angol világbirodalom. Kiemelte Németország és Olaszország szoros viszonyát, amelyet örökre megpecsételt a közösen kiontott vér. Roosevelt harmadszor is elfogadta a jelöltséget. Német zuhanóbombázók hatalmas támadást intéztek Délkelet-Anglia ellen.

Julius 20. Egyre nyilvánvalóbbá válik, hogy Anglia elutasítani készül Hitler felhívását. Német lapok közlik, hogy Németország azonnal támad, ha Anglia elutasítja a békét. Anglia partvédekét százhusz német repülőgép támadja. Kréta közelében újabb olasz-angol tengeri csata zajlik le. Az olaszok Gibraltárt bombázzák.

Julius 21-22.

Halifax angol külügyminiszter visszautasította Hitler békeajánlatát.

Kijelentette, hogy „Anglia nem hagyja abba a harcot mindaddig, amíg az ország és más országok szabadsága biztosítva nincs.” Az angol flotta újabb súlyos veszteségeket szenved. A brit tengernagyi hivatal három angol hadihajó elpusztulásáról számol be. A német véderőfőparancsnokság az Anglia ellen fokozódó légitámadásokat jelenti. Észtország, Lettország és Litvánia tudatták a moszkvai kormánnyal, hogy beléptek a Szovjetunióba.

Julius 23. Berlinben Halifax be-

szédét végleges elutasító válasznak tekintik. Az angol kormány elismerte a londoni „csehszlovák” kormányt. Eredményes német légitámadás a legnagyobb angol kikötő ellen.

Ribbentrop német külügyminiszter meghívta Salzburgba a román miniszterelnököt és kül-

„Románia nem kerülheti el sorsát...”

Feltűnést keltő, erélyeshangu cikk jelent meg július 21-én reggel a Pester Lloyd-ban, a magyar külügyminisztérium felhivatalos lapjában. A vezércikk azzal a román politikai taktikával foglalkozik, amely a tengelyhatalmak győzelme után Romániát, mint Németország és Itália állandó „barátját” akarja feltüntetni, ugyanakkor Magyarországot válogatott rágalomokkal szeretné befeketíteni. A cikk első fele pontrólpontra megvilágítja Románia politikáját.

A müncheni konferencia után, amely Németország, Olaszország és Magyarország céljainak és felfogásainak azonosságát az egész világnak megmutatta, Románia még mindig nem határozta el magát, hogy felszámol versaillesi örökségével — írja a Pester Lloyd. — Ehelyett újra meg újra a rágalmazás régi fegyveréhez nyultak. Minden támadás abban a kijelentésben éri el tetőfokát, hogy Románia sohasem fogja visszaidni Erdélyt. Nem tudjuk, mire alapítják a románok ezt a bizonyosságukat, azt az egyet azonban jól tudjuk, hogy

sem Hitler, sem Mussolini nem ajánl fel majd Romániának garanciaszerződést Erdély védelmére.

A következő erélyes figyelmeztetéssel zárul a cikk:

„A románoknak csak azt a tanácsot tudjuk adni, hogy hagyjanak fel végre elhibázott taktikájukkal.

A magyar célok napról-napra jobban beérnek,

a magyar akarat napról-napra keményebb és azok az erők, amelyeket céljaink szolgálatába tudunk állítani, napról-napra hatalmasabbak lesznek. Románia ezzel szemben olyan helyzetben

ügyminisztert. A bolgár kormány képviselői is Németországba utaznak. Bukaresti hírek szerint Románia tárgyalni szeretne Magyarország területi követeléseinek teljesítéséről.

Julius 24. Minden óra tökéletesebbé teszi az Anglia elleni felkészültséget — írják az olasz lapok. A német sajtó szerint most már az ágyú a szó. A világsajtó szerint a román, bolgár és szlovák államférfiak németországi útja azzal függ össze, hogy a délkelet-európai viszonyokat a béke szellemében rendezzék és megszilárdítsák. Olasz lapok írják: Románia már beletörődött abba, hogy új területi veszteségek érik...

van, amelyben komoly erőpróbát nem bír ki, ha esetleg arra szánná el magát, hogy szembeszáll Európa újjárendezésével. München után egyetlen pillanatra sem férhet kétség ahhoz, milyen sorsa lesz Románia-valszemben támasztott területi követeléseinknek. A győztes tengelyhatalmak az új európai rendet a versaillesi és trianoni rendszer romjain építik fel. Üres hízlekedések, látszatintézkedések és kongó frázisok helyett Romániának az utolsó órában meg kellene értenie, hogy az egyetlen következtetés, amelyet az új helyzetben levonhat, abban áll, hogy lemond jogtalan előnyeiről, amelyeket Németország ellenségeinek kegyéből kapott és azóta megtartott. Be kell látnia, jobb ezekről az előnyökről barátságos uton lemondania, mert hiszen sorsát vagy így, vagy úgy, de el nem kerülheti...”

Erdélyért tüntettek az Országzászlónál

Az Ereklés Országzászló Nagybizottsága július 21-én nagyszámu közönség jelenlétében adta át a Székely Egyetemi és Főiskolai Hallgatók Egyesülete nemzeti viseletben kivonult századának az elismerést jelentő zászlóérmét. A megjelentek lelkesen tüntettek a magyarság külföldi barátai mellett és Erdélyért.

Az őrseget a csepeli acél- és fém-művek tüzoltózenekara kísérte. A Himnusz, a Rákóczi-induló és a Hírszekegy alatt megtörtént az őrseg kicserélése, a székely zászló meghajolt az Országzászló előtt, majd az EONB nevében Javornitzky Jenő, miniszteri tanácsos mondott beszédet.

HUBAY KÁLMÁN ÉS VÁGÓ PÁL ELVESZTETTE MANDÁTUMÁT

A kormány gondoskodik a bevonult aratók kenyéréről

A képviselőház a nyári szünet megkezdése előtt még két ülést tartott — július 22-én és 23-án. Az első ülésnapon az ismeretes Hubay—Vágó-féle összeférhetlenségi ügy került elintézésre, míg a második ülésnapon a kormány két fontos törvényjavaslatot nyújtott be.

A július 22-iki ülésen, kisebb jelentőségű mentelmi bizottsági jelentések felolvasása és tudomásulvétele után kisorsolták a Hubay Kálmán és Vágó Pál ellen Teleki Pál gróf miniszterelnök által bejelentett összeférhetlenségi ügyben ítélező tizenkéttagú ítélembizottság tagjait. Az ítéletanács tagjai letették az esküt, majd megkezdtek a nyilvános tárgyalást Petró Kálmán elnöke alatt.

Benkő Géza, az állandó összeférhetlenségi bizottság előadója ismertette a tényállást, megállapítva, hogy a Hubay Kálmán és Vágó Pál által benyújtott nemzetiségi törvényjavaslat a magyar államiság alapjaiban való megtámadásával egyértelmű és nemzetellenes. Hubay Kálmán és Vágó Pál védőbeszéde után Teleki Pál gróf miniszterelnök szólalt fel és kimutatta a két képviselő védekezésének alaptalanságát, hangsúlyozva, hogy

a szóbanforgó törvényjavaslat nagyfokú gondatlanságra vall, amely elítélendő olyan esetben, amikor, mint ezúttal, a nemzetre sorsdöntő kérdéssről van szó.

A bizottság több tagja intézett még kérdéseket Hubayhoz és Vágóhoz, majd szavazásra került a sor.

Az ítélembizottság 11 szavazattal 1 ellenében kimondotta Hubay Kálmán és Vágó Pál összeférhetlenségét, ami a házszabályok értelmében képviselői megbízatásuk megszűnésével egyértelmű.

A képviselőház július 23-iki ülésén Tasnádi-Nagy András elnök ismertette az összeférhetlenségi bizottság döntését és bejelentette, hogy Hubay Kálmán és Vágó Pál képviselői megbízása megszűnt; helyettük a soron következő pótképviselőket fogják behívni.

Teleki Pál gróf miniszterelnök ezután beterjesztette „A kárpátaljai vajdaságról és annak önkormányzatáról” szóló törvényjavaslatot, Rado-csaj László igazságügyminiszter pedig „A nemzetiségi érület büntetőjogi védelméről” szóló javaslatot.

Ezután Kovarcz Emil nyilasképviselő jelentette be „mentelmi jogának megsértését”. A bejelentésre Keresztes-Fischer Ferenc belügyminiszter nyomban válaszolt. Megállapította, hogy július 21-én és 22-én a főváros utcáin tüntető sétákat rendeztek és a rendőrség a nyugalom biztosítása érdekében kénytelen volt közbelépni. A tüntető sétákon nyilasképviselők is résztvettek. A belügyminiszter kifejtette, hogy a mentelmi jog megsértése elkerülhető lett volna, ha a képviselők nem elegyedtek volna olyan társaságba, amelyből 21-én is, 22-én is gyilkosság, rablás, lopás, csalás, sikkasztás, orgazdaság, hatóság elleni erőszak, közveszélyes munkakerülés és egyéb közönséges bűncselekmények miatt büntetett egyéneket állítottak elő a rendőrök.

A hadbavonult mezőgazdasági munkásság családtagjainak megsegélyezése tárgyában elhangzott interpellációra nyomban válaszolt Teleki Pál gróf miniszterelnök.

A miniszterelnök a Ház állandó helyeslése közben ismertette az arató- és mezőgazdasági munkások érdeké-

ben eddig kiadott kormányrendeleteket és kimutatta, hogy

a kormány érvényesítette azt az elvi szempontot, hogy minden olyan aratómunkásról, aki katonai szolgálata miatt nem állhatott munkába, gondoskodni kell.

A Ház a miniszterelnök beszédét nagy tapsal és éljenzéssel vette tudomásul.

A Ház legközelebbi ülését szeptember hó 6-án tartja.

A két új törvényjavaslat

A miniszterelnök által „A kárpátaljai vajdaságról és annak önkor-

TELEKI ÉS CSÁKY MELEGHANGU TÁVIRATVÁL-TÁSA GÖRING TÁBORNAGGYAL ÉS RIBBENTROP KÜLÜGYMINISZTERREL

Magyarország kormányzója Göring tábornagy porosz miniszterelnöknek birodalmi tábornaggyá történt kinevezetése alkalmából táviratilag szerencsekívánatait fejezte ki. A szerencsekívánatokért Göring birodalmi tábornagy meleghangu táviratban mondott köszönetet.

mányzatáról” szóló törvényjavaslat az évszázadok óta a magyarsággal együtt élő rutén népnek biztosítja a népesség fenntartását, szellemi és gazdasági erőforrásainak kifejlesztését, alkotmányos jogai gyakorlását és természetesen ugyanolyan jogokat biztosít számukra, mint az állam bármely más polgárának. A javaslat pótolja azokat a hiányokat, amelyeket a csehek, valósággal gyarmatosító politikája okozott és a jogok biztosítása terén sokkal többet nyújt, mint amennyit a rutének a cseh uralom husz esztendeje alatt eredménytelenül kértek a csehektől.

Az igazságügyminiszter által beterjesztett „A nemzetiségi érület büntetőjogi védelméről” szóló törvényjavaslat vétségnek minősíti a nemzetiségi érület szóban, vagy írásban történt megsértését és annak elkövetőjét hat hónaptól egy évig terjedő fogházbüntetéssel sújtja.

Ugyanebből az alkalomból Teleki Pál gróf miniszterelnök és Csáky István gróf külügyminiszter táviratokat intéztek Göring birodalmi tábornaggyhoz és Ribbentrop külügyminiszterhez, akik ugyancsak táviratban mondottak köszönetet.

„Eredmények... célok... 1939-1940”

A kormány egyéves munkájának eredményei

Ilyen címmel a Magyar Elet Pártja füzetben foglalta össze a Teleki-kormány egyéves munkásságának eredményeit, azt a tevékenységet, amelyet a kormány a választások óta a magyar élet minden területén kifejtett. A külpolitikai események ismertetésével kezdődik a beszámoló, amely megállapítja, hogy Magyarország már akkor közeledett Berlin—Róma politikájához, amikor a „tengelyhatalmak” fogalom még nem volt ismeretes Európában. „Ez természetes is — ugymond —, mert

Berlin és Róma mutatott mindig a legtöbb megértést a Trianonban megcsontított Magyarország politikai célkitűzései iránt.”

Rámutat a jelentés arra, hogy a magyar kormánynak a tengelyhatalmak mellett való kiállása eddig is eredményes volt,

viisszahozta a Felvidéket és Kárpátalját s szilárd a reményünk, hogy ez a politika a jövőben is meghozza a maga gyümölcsét.

Bizunk hatalmas barátainkban — folytatja a beszámoló —, tudjuk, hogy a magyar igazság diadalmas-kodni fog. Az európai fejlődés irányában akarunk haladni, szoros együttműködésben barátainkkal és józanul meg akarjuk szerezni azt, amire másfélezer éves történelmünk jogosít.

Beszámol a jelentés a honvédségünk korszerű felszereléséről, majd a nyersanyag-gazdálkodásra vonatkozó intézkedéseket ismerteti. Külkereskedelmi téren Magyarország a Németbirodalommal, Olaszországgal, továbbá a délkelet-európai államokkal van a legszorosabb gazdasági kapcsolatban. Külkereskedelmi forgalmunk 1939-ben 489 millió pengő behozatal mellett 605.5 millió pengő kivitelű mutat. Megvilágítja a beszámoló a keresztény magyar kereskedelem megerősítése érdekében, az árdragítás és a valutavisszaélések üldözésére tett intézkedéseket, a kormány ut-, hidépítési, közlekedésügyi téren folytatott tevékenységét. 1940 április végén 49.1 ezer gépjármű volt forgalomban, 12.5 ezerrel több,

mint az előző évben. A Máv. áru- és személyforgalma ugrásszerűen 40 százalékkal, a postai forgalom 17.5 százalékkal emelkedett. Az ipari termelés emelkedése 1939-ben 1938-hoz képest 33 százalékkal. Ismerteti a jelentés a kormány tevékenységét az ipar egészséges decentralizálása, üzemi alapítások érdekében. A magyar film kivitele nagymértékben megindult nemcsak a balkáni, hanem a nyugati országok felé is. Az ország villamosítását jelentékenyen folytatták,

ez év folyamán 92 község jutott villamos energiához,

az ipari munkások 75 százalékanak minimális munkabéret rendezték. Végrehajtották a felvidéki ipari jogosítványok felülvizsgálatát. Folyamatban van a községi jegyzők tehermentesítésére vonatkozó javaslatok kidolgozása. Beszámol a jelentés a zsidókérdés rendezéséről, hangsúlyozva, hogy minden eszközt megragadott a kormány arra, hogy a zsidóságot visszaszorítsa.

Végül felsorolja a füzet a sorra kerülő törvényjavaslatokat és intézkedéseket. Segíteni akarnak — mondja — a tisztviselői karon, elsősorban a kistisztviselőikön.

Erős ütemben folytatják a föld-birtokpolitikai törvény végrehajtását, több mezőgazdasági, igazságügyi, stb. vonatkozó törvényjavaslat készül,

kidolgozás alatt áll a hadmentesség-váltságról szóló javaslat, stb.

Jövő politikánk — mondja a jelentés — elsősorban a nemzet megerősítésére és nemzeti követeléseink teljes elérésére törekszik.

Nem gazdaságos a sertés- és baromfityesztés

a törvényesen védett

Rákoshegyi baktériumölő

nélkül. Kapható és megrendelhető csak

IFJ. AULITZKY OTTÓ

Budapest, VII. Dohány-uca 84. II.sz. 2/a

Árak: Demijonnal ab Budapest
4 6 8 10 15 20
4:80 7:10 9:10 10:80 16:- 21:20
Tanulságos prospektus e lap olvasóinak ingyen!

Az árvízkarosultak házainak felépítése

Az árvízkarosultak javára indított társadalmi gyűjtés eredménye július 17-én összesen: 5,205.101 pengő volt, ezzel szemben az árvízkarosultak lakóházainak felépítésére a vármegyei és városi szociális alapoknak az alábbi összegeket utalta ki a kormánybiztos-ság:

Abauj-Torna 150.000, Bács-Bodrog 20.000, Baranya 335.000, Bars és Hont 27.000, Békés 280.000, Bereg és Ugocsa 65.000, Bihar 155.000, Borsod 220.000, Csanád-Arad-Törontál 200.000, Csongrád 300.000, Esztergom 25.000, Fejér 285.000, Gömör és Kishont 1890, Győr-Ménfő-Pozsony 90.000, Hajdu 224.000, Heves 100.000, Jász-Nagykun-Szolnok 500.000, Komárom 70.000, Nógrád 80.000, Nyitra-Pozsony 100.000, Pest-Pilis-Solt-Kiskun 1.500.000, Somogy 70.000, Szabolcs 170.000, Szatmár 125.000, Tolna 350.000, Ung 100.000, Vas 12.000, Veszprém 26.000, Zala 12.000, Zemplén 180.000, Máramarosi kirendeltség 5.000, Baja thj. város 40.000, Debrecen thj. város 12.000, Hódmezővásárhely 150.000, Kécskemét thj. város 55.000, Szeged sz. kir. város 300.000, Székesfehérvár 5500. Összesen: 6,340.850 pengő.

A petróleumforgalom szabályozása

A Budapesti Közlöny július 23-iki számában jelent meg az adóköteles petróleum fogyasztásának szabályozása tárgyában a kormány rendelete, ugyancsak a rendelet végrehajtása tárgyában kiadott miniszteri rendelet.

Az ország gazdasági helyzete szükségessé tette a világítási, főzési és üzemi célokra szolgáló adóköteles petróleum fogyasztásának csekély-mértékű korlátozását és ezért e rendelet bevezeték a petróleumutalvány-rendszert. A petróleumutalványokat a községi előjárások fogják az igényjogosultak rendelkezésére bocsátani és ezeknek az utalványoknak alapján szerezhető be a jövőben a világítási, főzési és üzemi célokra szolgáló petróleum az egyes kiskereskedőknél.

Az utalvány kiadását a fogyasztók erre rendszeresített bejelentőlapon a községi előjáráságtól, illetőleg városokban a polgármestertől igényelhetik és az igénylések beérkezése után ott vehetik majd át az utalványokat, amelyeknek szelvényei az előjárás, illetve a polgármester által meghatározott mennyiségben válthatók be a kereskedőknél.

A mezőgazdasági üzemi, tehát nem a fenti célokra szolgáló petróleum forgalmát a rendeletek nem érintik,

vagyis az ugynevezett adómentes, illetve most már kisebb kincstári részesedéssel megterhelt petróleum fogyasztása e rendeletek korlátozása alá nem kerül.

A mezőgazdasági célra használt motorok hajtására szolgáló kedvezményes — festett — petróleumhoz a pénzügyminiszter rendelete értelmében

július 16-tól 20% arányban nehézz benzint kell keverni.

Ezzel a rendelkezéssel kapcsolatban szükségessé vált a kevert kedvezményes petróleum árának megállapítása. Az árelőnézés országos kormánybiztos rendeletet adott ki, amely szerint a kevert kedvezményes petróleumnak az alapára Budapesten hordóvétel esetén 22.15 P, felára pedig 14.65 P. Ciszternavétel esetén az alapár 21.65 P, a felár 14.65 P.

Vidéken bármely vasútállomáson az alapár 23.65 P, amelyhez 14.65 P felár járul.

A nehéz benzint a kedvezményes petróleum árát métermázsánként 2 P-vel emeli.

Tudnivalók a magyar gyümölcsről

Teljes és ötletes füzet jelent meg hivatalos kiadásban a magyar gyümölcsről. Az ügyesen összeállított füzet részletes tájékoztatást ad a postai és vasuti szállításról, valamint a házhoz fuvarozási díjakról. Illusztrálva bemutatja, hogy a gyümölcs milyen esetekben szállítható jutányosabban postán, vagy vasuton, megtanít arra, hogyan kell feladni a gyümölcsöt és a megrendelő hogyan kapja kézhez a küldeményt. Ismerteti a kiadvány a magyar gyümölcsök termőhelyeit és megtalálható benne minden hasznos tudnivaló a gyümölcszedéstől kezdve egészen addig, amíg a fogyasztóhoz eljut. A nagyközönséget a magyar gyümölcsre vonatkozóan minden tekintetben tájékoztatja a szakszerűen összeállított kis füzet. Az Ibusz-pavillonokban és vasutállomásokon bárki díjtalanul megkaphatja a füzetet, vagy díjtalan megküldését kérheti levelezőlapon, vagy távbeszélő útján a Máv igazgatóság C. II. osztályától (Budapest, VI., Andrassy-ut 75.).

GAZDAÉLET

Kiméletes adóbehajást kért a Tiszajobbparti Mezőgazdasági Kamara. A felvidéki vármegyék rossz terméskilátásaira és a rendkívüli időkre való tekintettel, a Tiszajobbparti Mezőgazdasági Kamara méltányos és kiméletes adóbehajtás biztosítását kérte a földművelésügyi miniszter útján a pénzügyminisztertől. A Kamara előterjesztésével kapcsolatosan a földművelésügyi miniszter a közel napokban arról értesítette a Kamarát, hogy kérelmét partfogó javaslattal a pénzügyminiszterhez továbbította.

Felvétel az állami szőlészeti és borsaszaki szakiskolákba. A földművelésügyi miniszter a soproni, balatonarácsi és kecskeméti szőlészeti és borsaszaki szakiskola 1940—41. tanévére pályázatot hirdetett. A három évfolyamu szakiskolákra tanulóknak azok vehetők fel, akik 17. életévüket betöltötték, az elemi iskolák VI. osztályát sikerrel elvégezték és a gyakorlati munkák végzésére alkalmas testalkattal rendelkeznek. A szakiskola elvégzése alkalmával nyert vég bizonyítvány az állami és a 100 kat. holdon aluli kiterjedésű magánüzőgazdaságokban önálló szőlőkezelőként, illetve az állami és a magánpincegazdaságokban pincemesterként való alkalmazásra képesít. A szakiskolák internátussal kapcsolatosak. A havi tápdíj személyenként 20 pengő. A jó magaviseletet és jó előmenetelt tanúsító vagyontalan tanulók tápdíjkedvezményben vagy tápdíjmentességben részesülhetnek. A tanév mind-egyik szakiskolánál október hó 1-én kezdődik. A pályázati határidő augusztus hó 20-án jár le. Bővebb felvilágosítással az iskolák igazgatóságai szolgálnak.

A kukorica új igénybevételi ára. A földművelésügyi miniszter július hó 16-tól kezdődőleg a megszokott kukorica igénybevételi árát budapesti paritásában q-kint a következőképpen szabta meg: tisztántul állomásról 27.10 pengő, egyéb állomásról 26.50 pengő, Budapesten, közraktárban fekvő árú 25.86 pengő.

Ásványolajszállításnál a vashordókat vissza kell szolgáltatni. A hivatalos lap július hó 14-iki száma közölte az iparügyi miniszter rendeletét, amely szerint a vashordóba töltött mindennemű ásványolajtermékek vevője köteles az eladó által neki bérbe vagy haszonkölcsönbe adott vashordót visszaszolgáltatni. Aki az ásványolajterméket maga használja fel, a vashordót a kiállítását követő 3 nap alatt, legkésőbb azonban az áru átvételét követő négy hét alatt köteles visszaszolgáltatni, aki pedig az ásványolajterméket tovább árusítja, az általa kiírt vashordót a kiállításától, a továbbadott vashordót, a visszatételről számlított 3 nap alatt köteles visszaszolgáltatni.

Az e rendelet hatálybalépése, folyó hó 15-ike előtt bérbeadott vagy haszonkölcsönbe adott vashordókra ugyanezeket a rendelkezéseket kell alkalmazni, amennyiben pedig az ilyen vashordók

már kiírtak, azokat folyó hó 22-ig bezárólag kell visszaszolgáltatni. A vashordó visszaszállításának költsége, ha a felek másként nem egyeztek meg, az ásványolajtermék vevőjét terheli.

A LUGKÓ

sokszáz gyermeket ölt meg, vagy tett nyomorékká

Megírta a Vasárnap, hogy a kormány rendeletet adott ki, amellyel

méregnek nyilvánította a lugkóvet és megtiltotta, hogy magánháztartásoknak, akár tisztogatósi, akár pedig szappanfőzési célra lugkóvet árusítsanak.

A lugkóvet és lugkóoldatot a háztartásokban szappanfőzéshez, mosáshoz, takarításhoz használták. A gyermekek így könnyűszerrel hozzájutottak, a bögrében, üvegben tartott folyadékból ittak és a maró hatású mérge a szájukat, nyelősövéket s a gyomrukat összegegette. Súlyosabb mérgezéseknél néha azonnal, néha pár nap múlva beáll a halál, ha pedig a mérgezett életben marad, a hegesezés következtében nyelősöszkület keletkezik, ez lehetetlenné teszi a nyelést s így kiéhezéssel, nagyfokú testi leromlással jár, ami mindenféle betegséget elősegít s így közvetve is tekintélyes halálozást okoz.

Európa legtöbb országában már régen tilos a lugkó szabad forgalma s a lugkómérgezés ismeretlen is, így

Párisban, Londonban, Newyorkban évtizedek óta nem láttak lugkómérgezést, Dániában 25 év alatt 3, Berlinben 3 év alatt 8 eset fordult elő, nálunk viszont a lugkóelleni mozgalom régi harcosának, Faludi dr.-nak statisztikája szerint sokszáz magyar gyerek esett áldozatul évről-évre a lugkómérgezésnek. A sok fiatal élet elpusztulása mellett ugyancsak sokszázra tehető azoknak a száma, akik egész életükben szenvedtek a lugkómérgezés okozta nyelősöszkület és gyomorhaj miatt. Tanulságosak a Szent István-kórház gyermekosztályának adatai, ahol

938 friss lugkómérgezés és 784 nyelősöszkület állott kezelés alatt, Budapest egyetlen kórházi osztályán.

Kétségtelen tehát, hogy országos viszonylatban sokszáz magyar gyermek életét menté meg a lugkórendelet.

Az Országos Közegészségügyi Intézet — amint azt megírtuk — beható kísérletezés nyomán megállapította, hogyan lehet lugkó nélkül szappant főzni. Alkalmadtán közölni fogjuk ezt a leírást.

VARGA JÓZSEF miniszter:

Ha a gazda, a szövetkezet és a tudomány fog össze, bizalommal nézhetünk a szövetkezetek működése elé...

A Magyar Fűszerpaprikát Értékesítő Központi Szövetkezet július 22-én tartotta a Hungya-központ tanácstermében az idei u. n. paprikaparlamentet, a paprikatermelőket érdeklő időszerű kérdések megbeszélésére. Az ülésen megjelent és felszólalt Varga József miniszter is. A földművelésügyi minisztérium képviselőjében vitéz Antalfy Sándor miniszteri tanácsos, a kereskedelemügyi minisztérium képviselőjében ifjabb Gall Károly miniszteri tanácsos jelent meg. Résztvett az ülésen Tukats Sándor szegedi főispán, Pálffy József szegedi polgármester és még sok előkelőség, továbbá a termelők, a paprikamalmok, a magkereskedők és a kikészítők egyesületének megbízottai nagy számban.

Wünscher Frigyes dr., alelnök-vezérigazgató köszöntötte Varga József minisztert, aki mint Szeged város országgyűlési képviselője jelent meg, ezzel is dokumentálva, hogy mennyire méltányolja azt a munkát, amelyet a szövetkezet a paprikatermelés érdekében végez.

Varga József megköszönte az üdvözlést és azzal kezdte beszédét, hogy nagy hiva a szövetkezeti gondolatnak, amely a magyar gazdatársadalom anyagi erejét van hivatva emelni.

— A jövő Európájában — mondotta a miniszter — az eddiginél nagyobb verseny fog kialakulni és ebben az egyes ember ereje kevés lesz ahhoz, hogy megállja a helyét,

a szövetkezetben tömörült kisemberek azonban boldogulni fognak.

Mint Szeged képviselőjének kötelességem, hogy az egyik legmagyarabb termelési ág jelenét, de még inkább jövőjét munkálni segítsem. Köszönetet mondok a vezetőségnek, hogy a

rábízott javakkal jól sáfárkodott és olyan berendezéseket létesített, amelyek a termelők a maguk erejéből nem tudtak volna megszerezni.

Ha a gazda, a szövetkezet és a tudomány fog össze, akkor bizalommal nézhetünk a szövetkezeti mozgalom működése elé, mert évről-évre többet tudnak juttatni a gazdáknak,

irányítják a termelést és az értékesítést, amit csak összefogással lehet teljes egészében megoldani. Juttasson a szövetkezet ezután is minél többet a gazdáknak szellemi és anyagiakban, hogy ezzel viharállóvá tegyék a magyar gazdasági életet.

A miniszter szavait lelkes éljenzés fogadta, majd Wünscher Frigyes számolt be arról, hogy a fűszerpaprika termelése és feldolgozásának javítása érdekében felterjesztéssel fordult a földművelésügyi miniszterhez. A javaslatot az tette időszerűvé, hogy ha nem sikerül olcsóbbá tenni a termelést, akkor lemaradunk a külföldi termelésben és huszezer kisgazdacsalád megélhetése lenne veszélyeztetve. Wünscher Frigyes ezután részletesen ismertette, milyen módon támogatja a szövetkezet a jövőben a termelőket és milyen heruházásokat végeznek a minőség emelésére.

Tukats Sándor szegedi főispán beszédében arra mutatott rá, hogy a szövetkezet munkája tulajdonképpen a kormányzat népies politikájának megvalósítását jelenti, amit mindenkinek támogatnia kell. Végül többek hozzászólása után Gergely István, a Paprikaközpont ügyvezető igazgatója ismertette az idei termelési év forgalmi adatait és arra kérte az érdekelteket, hogy az igen jónak ígérkező terméseredményekről időnként tájékoztassák a szövetkezetet.

A vadászati tilalmi idők módosítása

A rendkívüli kedvezőtlen időjárási viszonyok különösen a téli nagy hidegek, havazások s az ezt követő tavaszi árvizek hazánk hasznos vadállományában igen nagymérvű pusztulást okoztak.

A katasztrófális pusztulás a vadászati tilalmi idők megfelelő módosítását tette szükségessé s ennek folytán a hivatalos lap július 21-iki száma közölte a földművelésügyi miniszter rendeletét, amely szerint az általános vadászati tilalom az eddigi rendelkezések megfelelően január hó 1. napjától július 31. napjáig bezárólag tart s tekintet nélkül az általános vadászati tilalom idejére, tilos vadászni:

1. szarvasbikára október hó 16-tól augusztus hó 31. napjáig, szarvasstehénre és szarvasborjura február hó 1. napjától augusztus hó 31. napjáig bezárólag;

2. dambikára december hó 1. napjától szeptember hó 15. napjáig, dambstehénre és dambborjura február hó 1. napjától október hó 15. napjáig bezárólag;

3. őzbakra október hó 16. napjától április hó 30. napjáig bezárólag, őzsutára és gidára egész évben;

4. zergére egész évben;

5. mezei nyulra január hó 1. napjától október hó 31. napjáig bezárólag;

6. siket és nyírfajdra egész évben;

7. fácánkakasra február hó 1. napjától szeptember hó 30. napjáig; fácántyukra egész évben;

8. fogolyra egész évben;

9. fűrjre, harisra január hó 1-től július hó 31-ig;

10. nyári ludra és tőkés kacsára március hó 1-től július hó 31-éig;

11. egyéb vízi madárra április hó 16. napjától július hó 15. napjáig;

12. vándorsólyomra február hó 1. napjától szeptember hó 30. napjáig.

A császármadárra, tuzokkakasra, tojóra és jércére, valamint az erdei szalonkára a tilalmi időszakok nem változtak.

Nyolcosztályos népiskola Veszprémben. A képviselőház és a felsőház csak most szavazta meg a legújabb iskolatörvényt, amely elrendeli, hogy öt év alatt az egész országban nyolcosztályúvá kell fejleszteni az elemi iskolákat. A veszprémi római katolikus egyházközség megértvén az idők szavát, most megtartott ülésén elhatározta, hogy a szeptemberben kezdődő tanévvel már megnyitja az új típusú iskolát és egyidejűen új tanítói állást is szervez.

MUNKÁT KERES:

Az Országos Gazdasági Munkaközvetítő Iroda nyilvántartása szerint az alábbi mezőgazdasági munkások keresnek munkalehetőséget:

1. Károlyi István, Cegléd, XI., Téglagyár, dűlő 57. Szül. 1880. nős. Uradalomkánál, gőzmalomkánál, ipartelepeknél, vagy bárhol állást keres, — géplakatos, gőzgép, dinamógép, stb. kezeléséhez ért. Több évi gyakorlattal rendelkezik.

2. Gaják Antal, Pestszenterzsébet, Hattár-u. 50. 59 éves, hadmentes. Gőzekegépész, traktor-, cséplőgépész.

3. Zsitivay László, ny. vámszak-felügyelő, Budapest, VI., Szondy-u. 24., fdsz. 3. Bármilyen (cséplő ellenőri, irodai, stb.) munkára.

4. Gallus András, Kassa, Mészáros-u. 60. Szül. 1867. Adatás és cséplés tartamára kisegítő gazdatisztnék.

5. Zemplén György, Kassa, Zemplén-u. 4. 28 éves. Aratási és cséplési munkára. Szívógáz-motorok kezeléséhez is ért. Olyan helyre ajánlkozik, ahol 2 cséplőgép van s egynek van kezelője.

Uj és használt **írógépek!** Régiék becserelése. **UJAK 24** havi részletre is.

Nagy Károly és Vasváry Miklósnál
Budapest, V., Nádor-u 30. sz.
Telefon: 12-62-43.

ASSZONYROVAT

Gyümölcsaszalás

I.

Háziasszonyaink ez évben — cukor hiányában — nem tudnak befőtteket készíteni, ajánlatos azért, amit lehet, aszalással tartósítani, hogy a gyümölcsfőléleg kárba ne vesszen. Gyümölcsünk egy része kiválóan alkalmas aszalásra, hozzáértéssel és megfelelő eszközökkel igen értékes, táplálkozási szempontból nagyjelentőségű termékeket lehet belőlük előállítani.

Ott, ahol gyümölcs van, érdemes aszalásra berendezkedni, mert a fogyasztásra nem kerülő gyümölcsmennyiséget aránylag nem nagy tökebefektetéssel tudjuk értékesíteni.

Aszalványt főleg szilvából, kajszibarackból, körtéből és szőlőből szoktak készíteni, de a cseresznye is értékes mazsolapótlót ad, ha kimagozva aszaljuk meg.

Szilvából aszalás szempontjából csak a magvaváló fajták jöhetnek számításba. A feldolgozásnál fontos körülmény, hogy a gyümölcs minél érettebb állapotban kerüljön aszalásra; legalkalmasabb akkor, mikor a szárfelöli részen töppedni kezd. A szárát eltávolítva, helyezük a gyümölcsöt az aszalóberendezésbe, amelyben eleinte csak igen alacsony hőfokon (50—55 C.) kell szikkasztani s csak akkor szabad a hő fokozatosan emelni, amikor már a szilva héja megráncosodik. Ezért a szilva aszalása hosszadalmas munka, 24 óráig is eltart, de csak így kapunk értékes aszalványt, különben rágós, szürkészinű lesz. Az aszalvány akkor jó, ha a mag még mozog benne és a gyümölcs egy része sem maradt nyers. Ilyen állapotban az eredeti mennyiségnek 30—33 százaléka szokott lenni.

Fényessé, ragyogóvá az aszalt szilva az úgynevezett etiválással válik. Ez abban áll, hogy a már dobozokba rakott szilvát néhány percre a befűtött aszalóba visszahelyezzük s a magas hőmérsékleten hirtelen megolvadó cukor a szilvát egyenletes, ragyogó réteggel vonja be. Érdemes a félig aszalódott szilvát kimagozni és helyébe diógerzedet tenni, így befejezni az aszalást. Finom és keresett csemegeaszalványt kapunk így belőle.

KÁNYA TERÉZIA

Magyar konyha

Kalarábéleves. Egy kg. kalarábét megtisztítva, csíkokra vágunk, megsózzuk és 2 dkg. petrezselymes zsirban puhára pároljuk, majd csontlével, vagy vízzel felöntjük. 3 dkg. zsir és 5 dkg. lisztből világos rántást készítünk, nagyon kevés apróra vágott vereshagymát adunk bele és hideg vízzel felöntve a kalarábés levet berántjuk vele. Megsózzuk és tálaláskor egy kanál tejfölt adunk hozzá.

Burgonyapaprikás. Másfél kiló hámozott, megsózott burgonyát felaprítunk. 6 deka zsirban egy felaprított fej hagymát harsztunk, tetézt evőkanál csemegepaprikát hintünk rá, a burgonyát azonnal belekeverjük, megsózzuk és 4 percig a zsirján pirítjuk, azután 2—2 evőkanálnyi víz hozzáadásával, lassan puhára főzzük. Mikor félig kész, néhány karikára vágott zöldpaprikát tegyünk bele.

Juhturós-lepény. 30 deka lisztből 13 deka juhturóval és 15 deka vajjal hirtelen tésztát gyurunk és két cipóvá formálva, 2½ óráig pihentetjük. Kétfokvastagra kinyújtva sütőbe tesszük, tejet tojással megkenve, villával megszurkálva, aztán turós csomócskákat tesszünk reá. Gyenge tűznél 5—7 perc alatt pirosra sütjük és négyzetletes darabokra vágva azonnal tálaljuk.

Arany-ezüst beváltás

a legmagasabb napi áron:

Szigeti Nándor és Fia

ékszerésznél,

Bpest, II. Olasz fasor 35.(saját ház)

TUDNIVALÓK A NÉMETORSZÁGBAN DOLGOZÓ MAGYAR MEZŐGAZDASÁGI MUNKÁSOK SZÁMÁRA

Megszűnt a berlini m. kir. konzulátus mellett működő munkásvédő iroda

Miután ebben az évben aránylag nagyon csekély számú munkást tudtunk átengedni a németeknek, a múlt években nagy költséggel fenntartott és a konzulátus szivességéből átengedett helyiségben működő munkásvédő iroda megszűnt. Ennek következtében a különböző felekezetek lelkeszei sem nyertek megbízást a teendőik elvégzésére.

A kívánságok és az esetleges panaszok orvoslását a német birodalmi munkaügyi minisztérium volt szives az idén magára vállalni,

a levelek tehát odaintézendők. Amennyiben valaki a konzulátushoz, vagy a m. kir. földmivelésügyi minisztériumban lévő Országos Gazdasági Munkaközvetítő Irodához, továbbá a Vasárnap szerkesztőségéhez, illetve a Faluszövetséghez fordul, a megkereséseket Berlinbe továbbítjuk, a német munkaügyi minisztériumhoz. Pontos címe:

BETRAUUNGSSTELLE FÜR UNGARISCHE LANDWIRTSCHAFTLICHE ARBEITER, REICHSARBEITSMINISTERIUM, BERLIN, SW.

II. Saarlandstrasse 96.

Időmegtakarítás végett ajánljuk, hogy a munkások kéréseiket fenti címre küldjék.

Gondoskodás történt, hogy magyarul is tudó német tisztviselők kezébe kerüljenek az ilyen ügyek.

Mindezekre felhívtuk a Németországba szerződött magyar mezőgazdasági munkások figyelmét. Ezuton

ujból figyelmeztetünk mindenkit, hogy az elutazás alkalmával nekik átadott nyomtatványokat, továbbá a „Vasárnap”-hoz mellékelte füzetet őrizték meg és szorgalmasan olvassák,

mert azokban mindenre nézve kellő felvilágosítást szerezhetnek.

ORSZÁGOS GAZDASÁGI MUNKAKÖZVETÍTŐ IRODA

ÜZENETEINK:

Közljük az érdekeltekkel, hogy a berlini magyar konzulátus az alább következő munkások és munkások leveleit juttatta el hozzánk és ezek közül azokat, amelyeknek elintézése csak Németországban lehetséges, továbbítottuk a német birodalmi munkaügyi minisztérium munkásvédő irodájának címére.

Mesics József, Völnhof: Kérésével forduljon a fentemlített munkásvédő irodához. Magyarországi hozzátartozójával közölje, hogy a „Vasárnap” előfizetési díja, németországi címre: egy félévre 3 pengő. Szívesen küldjük a „Vasárnap”-ot, ha rokona az összeget, a pontos cím közlése

mellett a „Vasárnap” kiadóhivatala címére (Budapest, V., Báthory-utca 24.) beküldi. — Balogh Irén, Kispalád: Levelét továbbítottuk a Magyarországra érkező német pénzek továbbítását intéző Országos Központi Hitelszövetkezethez. — Ruzics Ferenc, Dömefölde, u. p. Páka: Le-

velét továbbítottuk a berlini minisztérium munkásvédő irodájához. — Békéscsabai mezőgazdasági munkások: Hasonlóképpen továbbítottuk a levelet az előbbi címre. — Müller Elvira, Stralsund: Kérését legnagyobb sajnálatunkra ezidőszere nem tudjuk teljesíteni. — Nagy Róza és társai, Oberhütte: Levelüket továbbítottuk a fenti irodához, Berlinbe. — Vass János, Prilwitz; Lengyel Péter és társai, Jessen; Német Sándor és társai: Levelét, illetőleg lapját Berlinbe továbbítottuk.

A nyúl- és fagykárif szenvedett gyümölcsstermesztők megsegítése

Az elmúlt rendkívül szigorú és havas télen az újabb telepítésű (8—10 éves és fiatalabb) gyümölcsösökben igen érzékeny nyúl- és fagykár állott elő, aminek a következtében az ország egyes részein nagyszámú gyümölcsfa teljesen elpusztult, vagy életbenmaradásához és kielégítő fejlődéséhez kevés a remény.

Nemcsak az egyes gyümölcsstermesztőket, hanem az utóbbi években örvendően föllendült gyümölcsstermesztést általánosságban is súlyosan érintő kár enyhítése céljából

a földmivelésügyi miniszter az ősz folyamán gyümölcsfaoltványokat fog kiosztani.

A károsult gyümölcsstermesztők a nyúl- és fagykár miatt kipusztult gyümölcsfák pótlására szükséges olt-

ványoknak legalább egy részét ezen az uton biztosíthatják.

Különösen nagy károsodás esetében teljesen ingyen, különben pedig 10—30 filléres térítés ellenében fogják az oltványokat kapni.

Az akcióhoz szükséges oltványokat a földmivelésügyi miniszter egyrészt a szükségletnek, másrészt pedig a rendelkezésre álló készleteknek megfelelő arányban magánfaiskoláknál köti le és közvetlenül a faiskolából fogja a városok, községek (körjegyzőségek) által beszolgáltatandó adatok alapján ugyancsak a városok, községek (körjegyzőségek) címére az év őszén kiutalni.

Hogyan kell kérelmezni a zár alá vett termények feloldását?

A zár alá helyezett mezőgazdasági termények és termékek zár alóli feloldását a kiadott rendeletek értelmében — indokolt esetben — a földmivelésügyi minisztérium közérlelmelési ügyosztálya engedélyezheti. A földmivelésügyi minisztériumhoz azonban ezer számra érkeznek az olyan kérvények, amelyek hiányosak és így elintézés alá nem vehetők.

Illetékes helyről ezért nyomatékosan felhívják az érdekeltek figyelmét, hogy az e tárgyban benyújtható kérelemnek tartalmaznia kell:

1. A kérelmező nevét és lakhelyét.
2. Milyen mezőgazdasági terményre, vagy termékre és milyen mennyiségben kérelmeztetik.
3. A feloldani kért mezőgazdasági termény, illetve termék kinek a birtokában van és hol van tárolva.
4. Milyen célból és milyen indok folytán kérelmeztetik a feloldás.
5. Amennyiben állatok takarmányozása, vagy hizlalása céljából kérelmeztetik a feloldás, fel kell tüntetni:
 - a) az állatok fajtát, korát és darabszámát;
 - b) a feloldást takarmányozás, vagy hizlalás céljából kérelmezik-e;
 - c) hizó állatoknál, hogy hány napig szándékoltatik a hizlalás?

A kérvény itt felsorolt 4. és 5. pontjaiban foglaltak valódiságát és helyességét minden esetben az illetékes községi előjáróságnak (polgármesternek) szabályszerűen igazolnia kell.

Amennyiben kereskedőnél lévő készlet feloldása kérelmeztetik a községi előjáróság (polgármester) által az is igazolandó, hogy az igé-

nyelt szükséglet szabad forgalomban nem szerezhető be és közérdek az, hogy a kérelmezett terménymennyiség feloldása engedélyeztessék.

Adatok és a hatósági igazolás hiányában az engedélyt a földmivelésügyi minisztérium közérlelmelési ügyosztálya nem adja ki, a kérvényeket kérelmük kiegészítésére és annak újbóli benyújtására utasítja, ami a kérelmezőknek tetemes idővesztést okozhat.

A mezőgazdasági célra használt petróleum kötelező keverése. A pénzügyminiszter július hó 17-iki rendelete értelmében mezőgazdasági célra használt motorok hajtására csak olyan petróleumot szabad kiszolgáltatni, amely 80 százalékos petróleumból és 20 szulfszázalék 0.730—0.775 fajsúlyu nehéz benzinnel áll. Az ásványolajfinomító vállalat telepéről e rendelet megjelenése előtt már kiszállított petróleumra ez a rendelkezés nem vonatkozik. Nehéz benzinnel, petróleummal és gázolajjal kedvezményes adótétel mellett való beszerzésére és felhasználására jogosultak részére a folyó évben legfeljebb a részükre mult évben adómentesen, illetve kedvezményes adótétel mellett tényleg kiszolgáltatott mennyiség 90 százaléka adható ki.

A birkanévelésről, a lóhere és lucerna magtermeléséről, a malacok angolkórjának és csontlágulásának gyógyításáról a megszállott Felvidéken, a gyümölcsfák műtrágyázásáról, a virágok gondozásáról, a sör és a vaj történelmi adatairól, stb. közeli érdekes cikkeket a Mezőgazdaság júliusi száma. A tartalmás Kérdés—Felelet, valamint hírvonalat és számos felpet tartalmazó hívszó folyóirathoz egyben szívesen küld mutatványszámot a kiadóhivatal: Budapest, VIII., Baross-utca 77.

GAZDATUDOMÁNY

Olajgyártás — vadrepceből

Az idel rendkívül csapadékos időjárás következtében országsszerte a szokottnál is tömegesebben lépett fel a szántóföldi terményekben a gazdák által közismert vadrepce gyomnövény.

A gazdák kétféle gyomot neveznek vadrepceknél. Az egyik a tulajdonképpeni vadrepce (Sinapis arvensis). Magasnövényű és rendszeren elágazó gyom. Négy-szirmu sárga virága van. Magja gömbölyű, pirosas vagy sötétbarna, átmérője 1.3 mm. A másik a repcsénreték vagy repcsén (Raphanus raphanistrum). Alacsonyabb és bokrosnövényű. Virága négy szirmlevélből áll, halványzöld vagy fehér, feketeszöld, lila vagy sárgás ereszettel. Magja majdnem kétszer nagyobb a vadrepceénél, mintegy 2.5—3 mm., gömbölyded pirosas, barna és a felszíne aprón gödröszt.

Mindkét gyomnövénynek a magja jelentős mértékben tartalmaz olajat, amely a mostani rendkívül viszonyok között olajgyártásra alkalmas.

Tekintettel a hazai olajos növények felhasználásához fűződő jelentős gazda-

sági érdekekre, szükséges és kívánatos, hogy ezeknek a gyomnövényeknek a magját megfelelően lehessen értékesíteni. A gabonacséplésnél a vadrepce vagy annak klesépeletlen becőit az osztályozóhenger útján kiválasztódnak. A becőket is érdemes külön elcsépelni és magját kirosztálni.

A Futura Rt. budapesti központja, valamint a vidéki bizományosa:

fenti gyomnövények egészséges, érett, száraz, 2%-nál több idegen anyagot nem tartalmazó minőségnek megfelelő magjáért budapesti paritásban számítva 100 kg-ként 32 pengőt fizetnek.

Érdeklődők forduljanak közvetlenül a Futurához (Budapest, V., Vigadó-u. 6.), vagy pedig a vidéki megbízottakhoz.

A vadrepce és repcsénreték magjának gyűjtésével és a Futura részére való átadásával a magyar gazdaközönség nemcsak a hazai növényolajtermelést mozdítja elő, hanem jelentős mértékben megakadályozza talajainak további elgyomosodását is.

Javulnak a terméskilátások

A július 20-án közzétett hivatalos vetésjelentés szerint a legutóbbi hivatalos vetésjelentés közzététele óta eltelt két hét időjárása igen szeszélyes volt. Az esős napok az aratást többé-kevésbé hátráltatták ugyan és a vetéseket több helyen megdöntötték, viszont a kapásokra és egyéb növényzetre nagyon jó hatással voltak.

A rozs, az őszi és tavaszi árpa aratását mindenütt megkezdték, a buzát egy-két megye kivételével szintén aratják.

A buza kalással általában szép nagyok és teltek. Ezidőszerint közepes termés várható (22,771.000 q).

Az őszi árpa aratását a legtöbb vidéken befejezték. A termés vidékenként nagyon változó. Ezidőszerint összesen kb. 723.000 q őszi árpatermés várható.

A tavaszi árpa aratását helyenként szintén megkezdték. Ezidőszerint összesen kb. 6,477.000 q termés várható.

A zab fejlődésére az elmúlt két hét időjárása igen kedvező volt. Zabból ezidőszerint jó közepes, összesen kb. 4,238.000 q termés várható.

A tengeri fejlődésére a meleg és csapadékos időjárás igen kedvező volt.

Tudományos kísérletezés folyik a Thomka-féle kaszával

Megírta a Vasárnap, hogy Thomka Zoltán ny. ezredes a magyar kaszási módszer tökéletesítése és könnyebbé tétele végett új rendszerű kaszát és ezzel kapcsolatosan új kaszási módszert dolgozott ki. Az új kaszási módszer lényege az, hogy

a munkás nem meghajlott derékkal kaszál, mint eddig tette, hanem egyenes törzstartással s ily módon a munka kevésbé fárasztó.

A földművelésügyi miniszter az új kaszási módszer használhatóságának megállapítására az Országos Mezőgazdasági Kamarát kérte fel, amely felkérésnek eleget téve, az Országos Mezőgazdasági Kamara folyó hó 17-én a bábolnai ménésbirtokon összehasonlító kaszási bemutatót tartott, melyen illetékes szakemberek jelenlétében a régi és új módszer szerinti kaszálás nyert összehasonlítást.

A bemutatóval egyidejűleg az EPOL kiküldött szakemberei Tangl Harald egy. m. tanár vezetésével megkezdték az aratómunkások összehasonlító munkaéleti vizsgálá-

A minősítő becslések a két hét előtti állapothoz képest általánosan javulást mutatnak. A burgonya koralifajtái placra kerültek. A gumók általában szép nagyok, egészségesek és bő termést adnak. A két hét előtti kilátásokhoz képest lényegesen javulástól számol be a vetésjelentés.

A cukorrépa fejlődésére is igen kedvező volt a meleg és csapadékos időjárás. A takarmányrépa szintén erőteljesen fejlődik.

A kert vetemények közül a koralak nagy tömegben kerültek placra. A késők a kedvező időben igen jó fejlődést mutatnak.

A gyümölcsfák közül a kajszibarack Békés, Baranya és Győr vármegyékben közepes, a többi vármegyében gyenge és rossz termést ad. A cseresznye és meggy részben jó, részben közepes termést adott. Alma, körte és szilva helyenként jó, a legtöbb vidéken azonban csak közepes vagy gyenge termést fog adni. Dióból a legtöbb vidéken gyenge termés ígérkezik.

Az utóbbi hetek kedvező időjárása következtében a szőlők hajtásai jól fejlődtek. Peronoszpora és levélzetlen, mint a firtökön kevés kivétellel mindenütt található.

sát, mely vizsgálat eredménye lesz hivatalosan tudományos adatokkal beigazolni, hogy az új módszer energia-megtakarítást jelent-e a régivel szemben.

A megjelent szakemberek között általában az a vélemény alakult ki, hogy az új rendszerű kaszálás könnyítést jelenthet a kaszáló munkásnak és ez volt a véleményük az új kaszával arató munkásoknak is. Ez a vélemény természetesen még nem tekinthető véglegesen kialakultnak, mert a bemutatón eszközölt mérések és feljegyzések átvizsgálása, valamint a munkaéleti vizsgálat még folyamatban van, az azonban kétségtelenül megállapítást nyert, hogy

a kérdéssel érdemes és kell is foglalkozni.

Éppen ezért az Országos Mezőgazdasági Kamara a kerületi kamarák bevonásával a kísérleteket tovább folytatja, hogy az új kaszási módszernek a régivel szemben fennálló előnyei minél hamarabb kétségtelenül megállapítást nyerhessenek.

HIREK

Aranyszínű buzakalász

Aranyszínű buzakalászt aratnak a rónán,
Vigan táncol napsugara a sok piros szoknyán.
Hajlik jobbra, hajlik balra kaszálegény válla,
Ha kiér a rend végére, kislány hajol rája.

Széles rendet vág a legény, mosolyog az arca,
Alig bírja felmarkolni babája két karja.
De ha elfogy az aratás, meg lesz majd a bére:
Uj kenyérré szép legénynek lesz a felesége...

RAKK ISTVÁN (Küngös)

Az idén nem költözik nyaralójába a pápa. Az Osservatore Romano közli, hogy a nemzetközi helyzetre való tekintettel XII. Pius pápa az idén a szokástól eltérően nem hagyja el Rómát és nem költözik nyaralójába. A lap megerősíti azt a hírt, hogy a Szentatyá annakidején lépést tett Londonban és Párisban, hogy Rómát, mint szentvárost, kíméljék meg a légitombázásoktól.

A medvei Dunahídat 1942-ben már átadják a forgalomnak. A Magyarországhoz visszacsatolt területek közlekedési viszonyainak korszerűsítése nagy lendülettel folyik. A medvei Dunahíd építése olyan előrehaladott állapotba jutott, hogy 1942-re be is fejeződik és átadható lesz a forgalomnak. Teljesen befejeződött a Kisdunán át vezető pozsony-eperjesi híd építése. Mint ismeretes, a medvei Dunahíd építése ötmillió pengőnél többbe kerül. A környékbeli lakosság körében rendkívül jó hatást keltett a kormány áldozatkészsége, amely ilyen közhasznú beruházások terén megnyilatkozik.

Megnyitották a budapest-belgrádi légivonalat. Az Aeropul jugoszláv légiforgalmi társaság július 18-án délben helyezte üzembe a budapest-belgrádi légijáratot, amelyet a Magyar Légiforgalmi Társasággal üzemközföldben járat. A légijáratnak jugoszláv részről történt megnyitása ünnepélyes körülmények között zajlott le a budaörsi közforgalmi repülőtéren.

63.5 fok meleg Törökországban. Isztambulban a forró déli szél olyan hőemelkedést idézett elő, hogy a hőmérő már 38.5 Celsius fokot mutatott árnyékban, a napon pedig a higany 63.5 fokra emelkedett. Ilyen forróság még Törökországban is rendkívül. A meteorológiai állomás jelentése szerint a hőség még napokig eltarthat és nagyobb melege is lehet számítani.

Uj kulturház épül Györszentmártonban. A györszentmártoni Katalikus Kör régi kulturházát a téli hóviharak és a tavaszi olvadás súlyosan megrongálták és hasznavehetetlenné tették. Kelemen Krizosztom titkos tanácsos, pannonhalmi főpát nagylelkű adományából most új kulturház épül Györszentmártonban. A pannonhalmi főpát ugyanis Györszentmárton község középpontjában nagyszerű fekvésű, későbbi fejlődésre is alkalmas helyet és egyúttal egyelőre 15 ezer pengőt adományozott a györszentmártoni katolikus kulturház céljaira. Ugyanakkor a györi bencések a szabadhegyi gazdák között 200 hold ingatlan osztottak szét.

Platina- és aranyzeneket találtak egy patakban. Nagy feltűnést keltett néhány zágrábi lap jelentése, hogy a horvát főváros közelében, a Ludvec-patakban arany- és platinaszemeket találtak. Az arany- és platinaleletekről szóló híresztelések olyan méreteket öltöttek, hogy Tucsán, a zágrábi évszázantani tanára kénytelen volt a nyilvánosság előtt megcáfolni a túlzott várakozásokat. A professzor rámutatott arra, hogy a kis patakban valóban találtak arany- és platinaszemeket, de oly csekély mennyiségben, hogy kiaknázásukról szó sem lehet és a leleteknek csupán tudományos értéke van.

Életmentő cserkészek. Egy vízzel telt kubikosgödörben fürdött Kápolnásnyéken Szöllősy Böske 14 éves és Kellner Olga 15 éves leány. A mély vízhez jutva, elvesztették lábuk alatt a talajt és segítségért kiáltozva, elmerültek. Kerékpáron éppen arra haladt a kispesti Kazinczy-cserkészcsapat négy cserkésze, akik ruhástól a vízbe ugrottak és sikerült kimenteniük a két leányt.

A Balatonba fulladt egy huszónapos leányka. A balatonligai strandon Pongráczné Budapestről érkezett nyaralóvendég huszónapos leánykáját a víz fölött egy deszkára álltatta. A kisleány beleesett a vízbe és megfulladt. Az eljárás megindult.

A buzazáloglevelek átszámítási kulcsa. A Pénzügyi Központ közli, hogy a buzazáloglevelekben folyósított és buzazáloglevelekre szóló kölcsönök törlesztési részleteinek befizetésekor és a buzazáloglevelek kamatszelveinek beváltásakor augusztusra átszámítási kulcsként egy métermázsza buza fejében 20.25 aranypengőt kell alkalmazni.

Az Országjárás legújabb száma a hétvégi pihenő törvényes rendelkezésére vonatkozó terveket ismerteti s a tanács és a szabadidőmozgalom kapcsolataival foglalkozik. Az új szám ezúttal is sok képet közöl. Az Országjárás minden Ibusz-pavillonban kapható 20 fillérért. Szerkesztőség és kiadóhivatal: Budapest, IV., Párisi-utca 1. Telefon: 186—724.

Elaludt a pályáőr, — két embert halálragaszt a vonat. A Budapest-Királyháza között közlekedő gyorsvonat a 273. számú vasúti őrháznál elütött egy szekeret, amelyen Lebovics Márton 74 éves királyházi fuvaros és Tarpai János 22 éves királyházi lakos ültek. Tarpai a helyszínen, Lebovics a kórházba szállítás után meghalt. A balesetet Bálint János nagyszülősi vasúti pályáőr gondatlansága idézte elő, mert Bálint a vasúti őrházban, szolgálati helyén elaludt és a vonat áthaladása előtt nem zárta le a sorompót. A csendőrség a halálos kimenetű baleset ügyében folytatja a nyomozást.

Letartóztatott aranycsempész. A múlt év augusztus 25-én a budaörsi repülőtéren a vámközegek a Velencébe induló özvegy Munk Páter dr.-né, született Engl Margit, a Munk és Davidson bankcég egyik elhunyt tulajdonosának özvegye kéztáskájában értékes ékszereket találtak, amelyeknek kivételére nem kapott engedélyt. További kutatás során más ékszerek is előkerültek és találtak az özvegnél egy Ausztráliába szóló, nevére kiállított beutazási engedélyt is. Munk Páterné ellen büntető eljárás indult, amelynek során az uzsorabíróság elrendelte a vádlott előzetes letartóztatását, mert a felmerült adatok szerint az értéktárgyakat ki akarta csempészni az országból. Az uzsorabíróság végzését a valutaügyszolgálat detektívjai a Sziesztaszanatóriumban lakó Munk Páternének kedden reggel kézbesítették és azonnal be is kísérték az ügyészség fogházába.

Csökkentették a Hangya hízalási hitelének költségeit. A Hangya központi igazgatósága elhatározta, hogy a Darányi Ignác-alapból folyósított hízalási előlegeknél, amennyiben a hízalási megállapodás július elseje után jött létre,

a lebonyolítási jutalékot 1 százalékra, a kezelési költséget pedig fél százalékra szállítja le.

Ez a határozat a szarvasmarhahízalással foglalkozó kisemberek részére a legolcsóbb forgatókét biztosítja. A Hangya-központ hízalási akciója így olyan lehetőségeket teremt, mely megkedvelteti a gazdákkal az állatértékesítésnek ezt a helyes módját és az értékesítés tökéletes megszervezésének jelentős eredménye.

Kifosztottak egy kolozsmegyei templomot. Az egerbegyi görögkatolikus templomot ismeretlen tettesek kifosztották. Elvitték a kegyzereket és a perselyben lévő pénzt. A csendőrség széleskörű nyomozást indított a templomfosztótók kézrekerítésére. Nemrégiben a romániai Targovisten három templomot fosztottak ki.

A fejébe furdott a villa. Molnár Ferenc nemeskocsi kiscgazdának 15 éves Ferenc fia kerékpáron vitt egy fevilát a mezőre. Utközben leesett a kerékpárról és a villa foga a fejébe furdott. A fiu a villát kihuzta a fejéből és hazavánszorgott. Kórházba vitték, ahol rövid idő múlva meghalt.

Egy volt román államtitkár sikasztási botránya. Titeanu volt sajtó- és propagandügyi államtitkár sikasztási ügyében folyt ügyészségi vizsgálat befejeződött. Az ügyészség most a vizsgálat eredményét áttette a magánvagyonok eredetének kivizsgálására alakult állami bizottsághoz. A minisztertanács július 4-ével vizsgáló hatállyal elmozdította állásából Suchianut, a filmügyi igazgatóság eddigi vezetőjét. Suchianut közpénzek elherdálásával vádolják.

SPORTHIREK

A magyar-német uszói viadalt két napig tartó magas színvonalú mérkőzés után Németország uszói nyerték meg 23 ponttal a magyar uszók 21 pontjával szemben. A küzdelem mindvégig szivós volt s nem egy pontjában hatalmas teljesítményt nyújtott. Budapest közönsége a sportélet előkelőségeivel az élen gyönyörű látványokban részesült. Magyar uszók nyerték meg a 4x200 m-es gyorsusztáftát, a vizilabdamerkőzést 7:2-re s az 1500 m-es versenyt Tatos pompás csúcsteljesítményével (19 p 55 mp-es rekorddal!). Ez a fényes eredmény magyar sportkorok véleménye szerint kárpótlás a mérkőzés elvesztéséért. A németek első voltak a 200 m-es melluszásban (Balke), a műugrásban (Weiss), a 400 m-es gyorsuszásban (Plath). És 100 méteren ugyancsak Plath győzött. Ebben a számban tulajdonképpen holtverseny volt, mert a magyar Eleméri ideje is ugyanannyi, mint Plathé, aki a döntőbíró szerint benyúlással győzött. Ez az ítélet döntötte el a verseny eredményét.

A Zágrábban tartott horvát-magyar teniszmérkőzésen a horvátok győztek 3:2 arányban.

A vizilabda bajnoki mérkőzésen az MTK 4:2 arányban győzött Tatabánya ellen.

T. ELŐFIZETŐINKHEZ!

Tisztelettel kérjük azokat az igen tisztelt előfizetőinket, akiknek előfizetése július hó 31-én lejár, hogy a csatolt befizetési lap felhasználásával az előfizetési díjat szíveskedjenek beüldeni, nehogy a lap kiadásában fennakadás álljon be.

ELŐFIZETÉSI DÍJAINK:

Negyedévre	1.- P
Félévre	2.- P
Egész évre	4.- P

A VASÁRNAP kiadóhivatala. Budapest, V., Báthory-u. 24.

TALÁLJA KI?

PÓTLÓREJTVÉNY

— atlan	— uzsi
— lt	— ár
— ó	— ll
— lló	— éz

A Találja ki! megfejtését a 33-ik számban tesszük közzé. A levelezőlapra írt megfejtéseket a Vasárnap szerkesztőségének címére (Budapest, V., Báthory-utca 24.) kell beküldeni, tíz napon belül. Elkészve érkező megfejtéseket nem veszünk figyelembe. Jutalom: néhány értékes könyv. Kiosztjuk olyan olvasóink között, akik helyes megfejtést küldenek be, előfizetők táborunk tagjai és előfizetési díjhátralékuk nincs.

A 27-ik számban közzölt Találja ki! megfejtése:

ERDÉLY

Beküldte 28 olvasónk. Jutalomkönyvet küldtünk Abris Károly (Paks) és Hérisz József (Galánta) címére.

Vásárok jegyzéke

Rövidítések:

o. = országos vásár, h. = havivásár, oák. = országos állat- és kirakóvásár, oa. = országos állatvásár, ok. = országos kirakóvásár, hák. = havi állat- és kirakóvásár, há. = havi állatvásár, hk. = havi kirakóvásár, áll. = állatok, se. = sertés, szm. = szarvasmarha, felh. = felhajtás.

Július 28., vasárnap. Felsődabas oák. Kiskunlacháza oa. Tiszatárján oa. Újkécske oa. — **Július 29., hétfő.** Bácsbokod oák. Devcester oák. Dombóvár oák. Dunavecse oa. Érsekudkert oák. Fadd oák. Fehérgyarmat oák. Galambok oák. Gödre oák. Harkány oák. Jászalsószentgyörgy oák. Jászfényszaru oák. Kapuvár, Kiskőrös oák. Kiskunlacháza ok. Kőlcse oák. Letenye oák. Merye oák. Mosonmagyaróvár oák. Nagydorog oák. Szendrő oák. Szigetvár oák. Tiszánána oák. Tiszatárján oa. Újkécske ok. Vámosgyörk oa. — **Július 30., kedd.** Devcester oák. Dunavecse ok. Söjtör oák. Szigetvár ok. — **Július 31., szerda.** Kutas oák. Lébény oák. Nyírlugos oák. Vésztő oák. — **Augusztus 1., csütörtök.** Apc oák. Balatonfőkajár oák. Csepreg oák. Gyöngy oák. Hajdudorog oák. Marcali oák. Ónod oák. Óriszentpéter oák. Tab oák. — **Augusztus 2., péntek.** Buj h. se. felh.-sal. Somogyfőmén oák. Zalaapáti oák. — **Augusztus 3., szombat.** Bánokszentgyörgy oák.

A törvényhatóság első tisztviselője egyes vásárok határnapját községi szintre átalakított esetében kivételesen áthelyezheti, illetőleg a teljesen elmaradt vásár helyett pótvásárt engedélyezhet, a közölt adatokban tehát kivételesen változások történhetnek.

TANÁCSADÓ

Kérdés: Van-e Budapesten református háztartási alkalmazottakat elhelyező iroda? (Régi előfizető, Kunszentmiklós). — **Felelet:** Van. A Lórántffy Zsuzsanna Egyesület elhelyező irodája, Budapest, IV., Havas-u. 6.

SZERKESZTŐI ÜZENETEK

K. N., Lébény. A beküldött két pengővel előfizetését augusztus hó 31-ig rendezte. Üdvözlöt.

Arany- és ezüstpénzek ára

Ezüstpénzek: 1 darab egykoronás 50 fillér; kétkoronás 100 fillér; ötkoronás 2 pengő 50 fillér; régi egyforintos 1 pengő 20 fillér.
14 karátos tömörarany grammonként 5 pengő.

RÁDIO

Budapest I.

VASÁRNAP, VII. 28.:

8: Ébresztő. Szózat. Hanglemezek. 8.45: Hírek. 10: Református. 11: Róm. kath. istentisztelet. 12.20: Időjelzés, időjárás. 12.30: Hangversenyzenekar. 13.45: Hírek. 14: Hanglemezek. 15: „Időszert gazdasági tanácsadó.” 15.45: Jazz. 16.30: „A magyar falu Mária Terézia korában.” Közművelődési előadás. 17: Hírek. 17.15: Szórakoztató zene. 18.10: Elbeszélések. 18.35: Hanglemezek. 19: Versek. 19.25: Magyar nóták. 20: Sporteredmények. 20.40: Harmonika-kettős. 20.50: Előadás Erdélyről. 21.10: Zongora. 21.40: Hírek. 22.10: Katonazene. 23.20: Táncclemezek.

Rendszeres hetiköznapi műsorszámok

6.45: Torna, hírek, hanglemezek. 10: Hírek. 10.20: és 10.45: Felolvasás. 11.10: Vízjelzőszolgálat. 12: Déli harangzó, időjárás. 12.40: Hírek. 13.20: Időjelzés, időjárás. 14.30: Hírek. 14.45: Műsorismertetés. 15: Árfolyamok, piaci árak. 16.45: Időjelzés, időjárás, hírek. 17: Hírek szlovák és magyar-országi nyelven. 19.15: Hírek. 21.40: Hírek, időjárás. 0.05: Hírek.

HÉTFŐ, VII. 29.:

12.10: Zongora. 13.30: Postászenekar. 16.15: Diákképlóra. 17.15: Harmonium, hegedű- és hárfegyüttes. 17.35: Elő-

adás. 18: Cigányzene. 18.25: Előadás. 18.45: Felolvasás a vitaminokról. 19.25: Táncclemezek. 19.55: Juhász Gyula-versek. 20.10: Két kamara-opera. 22.10: Szalonzene. 23.20: Rajkó-zenekar.

KEDD, VII. 30.:

12.10: Cigányzene. 13.30: Melles-zenekar. 16.15: Előadás Temesvárról. 17.15: Olasz áriák és dalok. 17.45: Előadás. 18.15: Szalonzene. 19.25: Előadás. 20.20: „Anna testvér.” Hangjáték. 22.10: Cigányzene. 23.25: Hanglemezek.

SZERDA, VII. 31.:

12.10: Hanglemezek. 13.30: Szalonzene. 16.15: Diákképlóra. 17.15: Közvetítés egy cserkész-sporttelepről. 17.45: Cigányzene. 18.10: Előadás. 18.55: Felolvasás. 19.25: Zongora. 19.55: Elbeszélés. 20.20: Operettrészletek. 22.10: Szórakoztató zene. 23.20: Hanglemezek.

CSÜTÖRTÖK, VIII. 1.:

12.10: Szalonzene. 13.30: Ének. 16.15: Ruszin műsor. 17.15: Hárfá. 17.35: Előadás. 18: Hanglemez. 18.30: Előadás. 19: Keringők. 20.05: Fellegi Teri énekel. 20.25: Küllügyi negyedóra. 20.40: Előadás. 21.15: Hegedű. 22.10: Hanglemez. 23.25: Cigányzene.

PÉNTEK, VIII. 2.:

12.10: Balalajka-zenekar. 13.30: Szalonzene. 16.15: Felolvasás. 17.15: Hanglemezek. 17.45: Sportközlemények. 18.15: „Erdélyi kérdések.” 18.45: Zongora. 19.25: Dalos-zenés hangképsor a magyar gyümölcsekről. 20.55, 22.10 és 23.20: „Balatoni képeslap.”

SZOMBAT, VIII. 3.:

12.10: Cigányzene. 13.30: Hanglemezek. 16.15: Muzsikáló képeskönyv Erdélyről. 17.15: Orgona. 17.45: Előadás. 18.15: Az „Aranyhegedű-pályázat” VII. hangversenye. 19.25: Vidám egyfelvonások. 20.55: Cigányzene Balatonföldvállról. 22.10: „Muzsikáló térkép Budapestről.” 23.20: Táncczenekar.

Budapest II. Kedden, VII. 31-én 18.45: Mezőgazdasági félóra; szombaton, VIII. 3-án 18.45: Mezőgazdasági félóra.

VÁSÁR ÉS PIAC

GABONATÖZSDE

Készárupiac. Rozs: Pestvidéki 16.60—16.85, más származású 16.80—17.05. Sörörcs: Kiváló 22.60—22.85, prima 21.60—21.85, sörörpa 20.60—20.85. Takarmányárpa: Ia 65—66 kg-os 18.60—18.85, közepminőségű 18.10—18.35.

Magpiac. Árak helyi, vidéki vasutállomáson, 100 kg-ként, minőség szerint: köles, fehér (budapesti paritásban) 44—48, vörös 40—42, egyéb 37.50—38.50, csillagfürt, fehér, laposmagu 22.75—23, uradalmi kék mák 150—155 pengő.

Takarmány. Árak mm-ként, pengőben: Réti széna Ia, új 10—10.20, IIa 5—9.50, lucernaszéna 10—12.20, zabosbúkköny-széna 9.50—10.20, alomszalma, rozs 4.20 pengő.

Abraaktakarmány. Árak kicsinyben, mm-ként, Budapesten: Árpakorpa 13.25, borsóhéj 18.25, buzakorpa 15, napraforgópogácsa 19.50, lenmagpogácsa 20.50, kókuszpogácsa 20, repcepogácsa 16.50, szárított répaszelet 18.35, rozskorpa 14.50, melasz 10, halliszt 45 pengő.

Tenyészmarhák és iármosítókörök. Ia belföldi jármosítókör és beállítani való tinó (tarka) 580—650 kg-os 96—100, Ia belföldi jármosítókör és beállítani való tinó (tarka) 500—580 kg-os 90—96, Ia belföldi jármosítókör és beállítani való tinó (fehér) 90—100, 1½ éves üsző 80—90, 1½ éves tinó 84—90, fiatal hasas és friss fejős tehén és üsző 110—120 fillér kg-ként.

Vágómarha. Árjegyzék elősúlyban: bkka, magyar IIa 70, tarka Ia 96—100, IIa 80—95, IIIa 72, ökor, magyar IIa 72—77, IIIa 60—66, tarka IIa 85—108, IIIa 60—70, tehén, magyar IIa 70—72, tarka IIa 74—98, IIIa 58—72, bivaly 56—66, növendék 65—108, kicsontozni való 38—57 fillér kg-ként.

Sertés. Ia uradalmi 139½—140, kivételesen 140½, IIa uradalmi 136—139½, Ia szedett 128—135, kivételesen 136, IIa szedett 118—126½, IIIa szedett 80—116, Ia öregsértés 89—118, angol tökesértés 126—135, Ia angol sonkasültő 124—126, IIa angol sonkasültő 106—120 fillér kg-kénti elősúlyban.

Zsir és szalonna. Szalonna, olvasztani való 190, sózott 190—220, füstölt 220—260, háj 204 tepertő 180—220, sertészsír, helybéli 198 fillér kg-ként.

Ló. Árak: csikó 110, könnyebb kocsiló (hintós és juhker, stb.) 580—750, igaz kocsiló (nehéz nyugati fajta) 360—950, igaz kocsiló (könnyű nyugati fajta) 350—580, számár 80, alárendelt minőségű ló 40—340, vágóló 25—190 P drb-ként.

Baromfi és tojás. Élőbaromfi: Tyuk 250—450, sütni való csirke 200—350 fill. drb-ként. Leölt baromfi: Tyuk 180—240, csirke, hizlalt 300—400, szedett 230—350, ruca, idej 220—260, lud, idej 200—260, libamáj, nagy 600—800, kicsi 400—600 fillér kg-ként. Teatojás 10 darabig 1—12 főzőtojás 9—10, apró 9—10 fillér drb-ként.

Halpiac. Harcsa, nagyság szerint 240—500, ponty 240—300 fillér kg-ként, Rák 18—60 fillér drb-ként.

Tej és tejtermékek. Teljes tej 32, lefőzött tej 10—12, aludttej 80, tejszín 220—240, tejfel 130 fillér literenként, Centrifugált vaj 390—420, főzővaj 340—360, tehénturó, sovány 70—80, juhturó 200—260, kevert turó 180—240, juhsajt 240—260, trappista 240—280 fill. kg-ként.

Zöldség. Sárgarépa 4—16 (csom), petrezselyem 4—16 (csom), zeller 2—8 drb-ja, kalarabé 1.5—4 drb-ja, karfiol 40—80, vöröshagyma, makói 19—24, cékla 16—30 (csom), fejeskáposzta 18—20, savanyított káposzta 36—46, kelkáposzta 14—24, fejessaláta 4—13 drb-ja, torma 60—160, burgonya, Gülbaba 19—22, nyári rózsza 19—22, Ella 17, Tömött csiperkegomba 160—280, szegfűgomba 160—240, éti vargánya 100—240, uborka, savanyítani való 24—30, nagy salátának való 16—30, zöldborsó, apró hegyes 1—6, nagy tölteni való 4—16, tök, főző 3—8 paradicsom 60—280, zöldbab 20—38, vajbab 20—38, zöldborsó, hüvelyes 24—44, sóska 20—32, paraj tisztított 38—60 fillér kg-ként. Hónaposretek 6—16 fill. csomónként, zöld tengeri 6—12 fillér drb-ként.

Gyümölcs. Alma 48—88, körte 56—120, aszaltszilva 100—160, szilvaiz 100—120, gyümölcsiz 136—240, meggy, nagyszemű 80—130, kisszemű 40—80, kajszibarack 50—130, őszibarack 80—280, ribizli 32—48, sárgadinnye, faj, ujd. 200—320 köszméte 30—90, málna 80—128, dióbél 360—440 mogycróbél 300—360, héjazott mandula 400—600 fillér kg-ként.

Fűszer és egyéb. Paprika, édes nemes 440—590, félédes 400—480, rózsza 300—360, mák, kék 196—210, pergetett méz 240, köménymag 360—600, sziniszappan 110—120, közönséges 90—100 fill. kilogrammonként.

Borpiac. A borpiac az országban továbbra is szilárd. Az Alföldön 4 filléért alig lehet már árut kapni és a termelők a napról-napra mindinkább tapasztalható nagy károka való figyelemmel az eladástól tartózkodnak. Kistermelőknél a pince, az Alföldön 4—4.20 P-t, uradalmi tételekért ugyanott ab vasut 4.20—4.50 P-t is fizetnek. A minőségi borvidékeken kevés kivétellel az értéklődés mindenhol élénk, az árak tartottak. A kivétel csekély. Az Országos Árkormánybiztosság újabb foglalkozik a borkereskedői árak ellenőrzésével. Illetékes helyről vett értesítés szerint azonban ez az ellenőrzés a termelői árakra nem terjed ki, különös tekintettel az idej rendkívül kedvezőtlen terméskilátásokra és a szokatlanul magas termelési költségekre.

Szész. A forgalom és az összes szesz-féleség ára e héten változatlan volt.

Gyümölespálínka. A forgalom e héten is csekély volt és csak kisebb tételeket vásároltak változatlanul tartott árakon. A törkölypálínka 4.80—4.90, a seprőpálínka 4.80—4.90, a szilvórium 5.20—5.30, a barackpálínka 7.50—8, magasfoku borpárlat 6.60—6.80, az alacsonyfoku 6.40—6.60, az avinálási célokra szolgáló 3.75—3.80 pengőig terjedő áron kelt el, 10.000 literfokonként III. táblázat szerint + 4% forgalmi adó.

Idegen pénzek vétele és eladási ára. Az első szám azt az összeget jelenti, amelyet kapunk a banktól akkor, ha eladunk idegen pénzt. A második azt az összeget jelenti, amelyet nekünk kell a banknak fizetni, ha idegen pénzt vásárolunk. Száz pengőnél többre kerül száz darab: Angol font 1200—1220, dollár 356—360, kanadai dollár 301—306. Száz pengőnél kevesebbe kerül száz darab: Cseh korona 11.45—11.80, román leu 3.20—3.40, olasz lira 17.40—17.90, svájci frank 77.95—78.95 pengő. Ezekhez az árakhoz még a Magyar Nemzeti Bank által megállapított hivatalos felárak járulnak.

KIADÓTULAJDONOS:
„FALU” MAGYAR GAZDA ÉS FÖLDMIVES SZÖVETSÉG
FELELŐS SZERKESZTŐ ÉS KIADÓ:
MAYER EMIL.